

အပိုင်း (၄) သတင်းရေးသားခြင်း

အခန်း (၁၀)

ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်များကို သုံးခြင်း

ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေက သတင်းကို ယုံကြည်မှုရှိစေတယ်။ ဩဇာရှိစေတာကြောင့် တကယ်အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေက အဖွင့်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အချက်အလက်တွေကို ပိုပြီး ရှင်းလင်းပြည့်စုံအောင် ထောက်ပံ့ပေးပါတယ်။ သတင်းရဲ့ အဓိကကျတဲ့ အချက်တွေကို ပိုပြီး လေးနက်အောင်လည်း အလေးဆောင်းပေးတယ်။ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးက ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက် ကနေ တစ်ဆင့် သတင်းရင်းမြစ်က ပြောတာကို တိုက်ရိုက်နားနဲ့ ဆတ်ဆတ် ‘ကြား’ စေပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အဲဒီသတင်းရင်းမြစ်ရဲ့ အနေအထား၊ စိတ်ခံစားမှုနဲ့ အကျင့်စရိုက် တို့ကိုပါ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအနေနဲ့ ထိတွေ့ခံစားခွင့် ရစေပါတယ်။ ဒီလို ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေပါရင် သတင်းက မြိုင်သွားတယ်။ စာဖတ်သူအနေနဲ့ သတင်း အချက်အလက်တွေကိုချည်းပဲ တစ်ကြောင်းပြီးတစ်ကြောင်း ဖတ်နေရတာမျိုး ဖြစ်မနေတော့ဘူးပေါ့။

ဘာသာတရားများရဲ့ အဆိုအမိန့်များက ကိုးကားစရာပါ။

ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေ မပါတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရတာမျိုးကတော့ တကယ် ငြီးငွေ့စရာကြီးပါ။

ပြောစကားကို မည်သည့်အခါ သုံးမည်နည်း

ပြောစကားတစ်ရပ်က အခြေအနေတစ်ခုပေါ်မှာ ချုပ်ပြီး ဖော်ပြနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အခါမျိုးမှသာလျှင် အဲဒီပြောစကားကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစကားမှာ ခံစားချက်၊ ဒါမှမဟုတ် ရုပ်ပုံလွှာ၊ ဒါမှမဟုတ်လည်း တစ်ယောက်ယောက်ရဲ့ အကျင့်စရိုက်ကို ဖော်ပြတာမျိုး ပါမှသာလျှင် သုံးရပါမယ်။

နမူနာအဖြစ်နဲ့ ကမ္ဘောဒီးယား ရေလုပ်သားတစ်ယောက်ရဲ့ ပြောစကားကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ **ဖန္ဒမ်းပင်ပို့စ်** သတင်းစာပါ ဒီပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်က ဘဝအပေါ် ဒီရေလုပ်သားရဲ့ ရှုမြင်ပုံကို ချုပ်ပြီး ဖော်ပြနိုင်စွမ်းရှိတာ တွေ့ရပါမယ်။

အခန်း (၁၀) ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်များကို သုံးခြင်း

‘ဘဝမှာ ကျုပ်လုပ်တတ်တာ နှစ်ခုရှိတယ်၊ ငါးဖမ်းဖို့နဲ့ စားဖို့ပဲ၊ ကျုပ်အဖေလည်း ငါးဖမ်းစားခဲ့သလို ကျုပ်သားတွေလည်း ငါးဖမ်းစားသွားကြ ရမှာပဲ’

ထိုင်းပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးက ရာဇဝတ်မှုများ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ လောင်းကစားမှုများ ကျူးလွန်နေတဲ့ ပြည်တွင်း မာဖီးယား လူဆိုးဂိုဏ်းတွေကို ဆက်လက်နှိမ်နင်းသွားမယ့်အကြောင်း ပြောစကားကို ဘန်ကောက်ပို့စ် သတင်းစာက အခုလို ကောက်နုတ်ဖော်ပြထားပါတယ်။

‘ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဘန်ကောက်နဲ့ အနီးဝန်း ကျင်ပြည်နယ် များမှာ မှုခင်းတွေ ကင်းစင်အောင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် မယ်ဆိုတာ အဲဒီလူတွေကို သတိပေးပါရစေ။
‘အဲဒီတော့ မကောင်းမှုကျူးလွန်နေသူတွေအနေနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ် ကို ကောင်းအောင်ပြင်ကြတော့၊ ကျွန်တော်က သတိမပေးဘူးလို့ တော့ မပြောနဲ့နော်’

ဒီပြောစကားက ဝန်ကြီးရဲ့ ပြတ်သားပုံကို ပေါ်လွင်စေပါတယ်။ အခုဆက်ပြီး ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲမှာ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့ အမေရိကန် တစ်ယောက်က စစ်ပြီးသွားတဲ့နောက်ပိုင်း ဗီယက်နမ်ကျေးလက်တစ်ခုမှာ သူနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ဘက်က ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သူ တစ်ယောက်နဲ့ တွေ့ဆုံ ခိုက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ စကားကို ဖော်ပြပါဦးမယ်။ ဒီပြောစကား ကောက်နုတ်ချက် က စာဖတ်သူကို သတင်းနေရာဆီ ဆွဲခေါ်သွားနိုင်သလို ကိုယ်တိုင်လည်း ခံစားရစေတယ်။ ဒီသတင်းကို အပီသတင်းဌာနက ရေးသားခဲ့တာပါ။

‘အဲဒီမှာ သူက ကျွန်တော့်စက်ဘီးဆီကို ပြေးလာပြီး ကျွန်တော့် ကို လှမ်းဆွဲ၊ ပြီးတော့ဖက်လိုက်တယ်၊ အဖေက သားကို ပွေ့ဖက်တာမျိုး။
‘တကယ်ကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲပါပဲဗျာ၊ နွေးထွေးမှုကို ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် ခံစားရတယ်၊ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ငါးမိနစ်လောက် ကြာအောင်ကို ရင်ထဲ ခံစားရမိတယ်’

ထိမိတဲ့ ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်ကို ကိုယ်သတင်းအစပိုင်း နားမှာ ထည့်ရေးပေးပါ။ အဲဒါက စာဖတ်သူကို ဆက်ဖတ်သွားစေဖို့ အားပေး ပါတယ်။ သတင်းအဆုံးမှာလည်းပဲ ထိမိတဲ့ ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက် နဲ့ နိဂုံးချုပ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါက စာဖတ်သူစိတ်ထဲမှာ စွဲကျန်ရစ်စေနိုင်ပါ တယ်။

အဖွင့်ကို အထောက်အကူဖြစ်စေမယ့် ပြောစကားကောက်နုတ်ချက်ကို ရေးမယ်ဆိုရင် သတိထားရမှာက အဖွင့်မှာ ရေးခဲ့ပြီး တာကိုပဲ ထပ် ရေးတာမျိုး မဖြစ်စေဘဲ နောက်ထပ်အကြောင်းအရာအသစ် တစ်ခု ဖြစ်စေရပါမယ်။ အဖွင့်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သတင်းထဲက ဘယ်နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ပါပြီးသား အကြောင်းအရာ တစ်ခုတည်းကိုပဲ ကောက်နုတ် စကားအဖြစ်နဲ့ ရေးတာမျိုးကိုတော့ ရှောင်ပါ။

ဖန္တမီးပင်၊ ကမ္ဘောဒီးယား။ ပိုလီယို အကြောသေ ရောဂါ လုံးဝကင်းစင် အောင် တိုက်ဖျက်နိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံက ယမန်နေ့က ကြေညာလိုက်ရာ ၎င်းသည် ပစိဖိတ်အနောက်ပိုင်း ဒေသတွင် ဤရောဂါကို နောက်ဆုံး တိုက်ဖျက်သောနိုင်ငံ ဖြစ်လာသည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဟွန်ဆန်က ‘ပိုလီယိုရောဂါကို ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ သမိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အမြစ်ပြတ်တိုက်ဖျက်နိုင်ကြောင်း တစ်ကမ္ဘာလုံးသို့ ကြေညာနိုင်ခဲ့သည်’ ကို ဂုဏ်ယူမိပါကြောင်း ပြောကြားသည်။

ဆန်စပါးရောင်းဝယ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူတို့ဘယ်လို မြင်ကြသလဲ။

ပြောစကားတွေ ကောက်နုတ်ဖော်ပြတဲ့အခါမှာ ငြီးငွေ့စရာ ကောင်းတဲ့စကားမျိုးတွေ၊ နားလည်ရခက်တာတွေ၊ သိသာထင်ရှားပြီးသား ကိစ္စတွေကို ပြောပြချက်တွေဆိုရင် မသုံးပါနဲ့။ အဲဒါမျိုးတွေကို သတင်းစာသားထဲမှာ ကိုယ့်စကားနဲ့ ကိုယ်ပဲ ရေးလိုက်ပါ။ သတင်းထောက်အများစုက ကိုယ့်မှတ်စုစာအုပ်ထဲမှာ ပါလာတယ်ဆိုပြီး ပြောစကားတွေကို သိပ်စဉ်းစား မနေတော့ဘဲ ချရေးပစ်တတ်တယ်။ သူတို့က ဒီသတင်းကို သတင်းရင်းမြစ်တွေဆီ သွားမေးပြီး ရေးတာ ဆိုတဲ့အချက်ကိုပဲ ပေါ်လွင်စေချင်တယ်။ အဲဒါမျိုးကိုတော့ ရှောင်ပါ။

‘ဆိုတဲ့’ ပြောစကား ဖော်ပြချက်တချို့ကို အောက်မှာဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးရဲ့ ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တစ်ခုပါ။

‘စပါးနယ်တာ၊ တခြားစားသုံးသီးနှံတွေ၊ ကော်ဖီနဲ့ လက်ဖက် အပြင် သစ်နဲ့ တခြားသစ်တောထွက်ကုန်ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်ရေး ဟာ အလုပ်သမားတွေ အလုပ်အများကြီးရနိုင်တဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း တွေပါပဲ’

အခန်း (၁၀) ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်များကို သုံးခြင်း

ဒါဟာ ဗျူရိုကရက် အရာရှိတွေ ပြောဆိုတတ်တဲ့ နားလည်ရခက် တဲ့ ပြောဆိုချက်ပါ။ ဒါကို ရှင်းလင်းအောင် ကိုယ့်စကားနဲ့ ကိုယ်ပဲ ရေးပြ သင့်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်ကတော့ အဲဒီလို ချမရေးခင် မှာ ဝန်ကြီးက ဘာဆိုလိုချင်တာလဲ ဆိုတာကိုတော့ ကိုယ့်ဘာသာ အရင် နားလည်အောင် လုပ်ရပါမယ်။

အောက်မှာ ဖော်ပြထားတာ ဖန္ဒမ်းပင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးရဲ့ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ပြောစကားဖြစ်ပါတယ်။

‘ကမ္ဘောဒီးယား ဘုရင့်အစိုးရနဲ့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘာဝပတ် ဝန်းကျင် ရန်ပုံငွေအဖွဲ့တို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနဲ့ အကူအညီ ပေး မှုတွေ ပိုပြီးကောင်းမွန်လာဖို့ကို မျှော်လင့်နေပါတယ်’

ဒီပြောစကားက အသက်မပါ၊ ငြီးငွေ့စရာကြီး။ ပြီးတော့ ရှင်း လည်းမရှင်းဘူး။

အောက်မှာ ထပ်ပြီး ဖော်ပြထားတာက နောက်ခံသမိုင်းကိုသာ ပြောပြတဲ့ ပြောစကားတစ်ခုပါ။ ဒါမျိုးကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြစရာ မလိုပါဘူး။

‘မြန်မြန်ယူ မြန်မြန်စားလို့ရတဲ့ အစားအသောက်တစ်မျိုးက ဘတ် ၄၀-၅၀ ရှိတယ်။ နှိုင်းယှဉ်ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဒါမျိုးက စင်ကာပူမှာ ဆိုရင် အမေရိကန် ၇ ဒေါ်လာနဲ့ အမေရိက ပြည်ထောင်စု မှာ ဆိုရင်တော့ ၁၂ ဒေါ်လာလောက် ကျတာပေါ့’

ပိုဆိုးတာက ဒီပြောစကားကို ဘယ်သူဘယ်ဝါက ပြောတယ်ဆို တဲ့ ‘သတင်းရင်းမြစ်’ မပါတာဘဲ။

လုပ်သက်ရင့်လာတာနဲ့ အမျှ ဘယ်စကားကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြ သင့်တယ်၊ ဘယ်စကားကိုတော့ ဒီလို ဖော်ပြစရာ မလိုဘူးဆိုတာကို သိလာ မှာပါ။

ပြောစကားနဲ့ စ မဖွင့်ပါနှင့်

ယေဘုယျအားဖြင့်တော့ သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ပြောစကားနဲ့ စ မဖွင့် သင့်ပါဘူး။ အဲဒီလိုဖွင့်လိုက်မယ်ဆိုရင် စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအနေနဲ့ နားလည်ရ ခက်သွားတတ်တယ်။ သူတို့အနေနဲ့ ဒါကို ဘယ်သူက ပြောတာ လဲဆိုတာ ဇေဇေဝီ ဖြစ်ရသလို ဒီသတင်းဟာ ဘာအကြောင်း အရာကို ရေး နေတာလဲ ဆိုတာကိုပါ သဘောမပေါက်နိုင်တာမျိုး ဖြစ်သွား တတ်ပါတယ်။

အောက်မှာ ဖော်ပြထားတာက အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ထုတ်ဝေတဲ့ လာအိုသတင်းစာတစ်စောင်ရဲ့ အဖွင့်စာပိုဒ်ပါ။

‘ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စိတ်မချမ်းမြေ့ ဖြစ်ရတာက တချို့ နိုင်ငံ
ခြား စာနယ်ဇင်းတွေဟာ လာအိုနိုင်ငံပေါ်မှာ အမြဲပဲ အဖြစ်မှန်တွေကို
ထည့် မစဉ်းစားဘဲ သူတို့ စိတ်ကူးပေါက်ရာအတိုင်း လျှောက်ပြီး
စွပ်စွဲရေးသား နေတာကိုပါပဲ’ ဟု ချန်ပါဆက်ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
အွန်နီနူဝါဖွန်မာ ချန်က ပက်ဆေးတွင် ကျင်းပသည့် သတင်းစာဆရာ
သင်တန်းဖွင့်ပွဲတွင် ပြောကြားသွားသည်။ ထိုမနက်ခင်းတွင် ဓားပြများ
က လာအို-ထိုင်း ဗန်တောင်း-ချောင်မက် နယ်ခြားလမ်းမှ တစ်ဆင့်
လာအိုနိုင်ငံထဲ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အဲဒါမှာဆိုရင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရဲ့ ပြောစကား ဝါကျရှည်ကြီး ဖတ်
ပြီး နောက်ဆုံးဓားပြတွေအကြောင်း ရောက်တော့မှ နယ်ခြားကို ဓားပြတွေ
ဝင်တိုက်တယ်ဆိုပါလား ဆိုတာ သိရတယ်။ ဒါတောင်မှ ဘာဖြစ်တယ်ဆိုတာ
ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိရသေးဘူးနော်။ ‘အဖြစ်မှန်တွေ’ ဆိုတာ ဘာလဲ။
‘စိတ်ကူးပေါက်ရာ’ ဆိုတာဘာလဲ။ အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်က ရှင်းလင်းရေးပြ
ထားပြီးတဲ့နောက်မှ ပြောစကားကို ထည့်ရေးတာဟာ ပိုပြီး ရှင်းပါတယ်။
ဒီတော့ အထက်က သတင်းကို အခုလို ပြန်ရေးကြည့်ရအောင်ပါ။

လာအိုနိုင်ငံ တောင်ပိုင်း နယ်စပ်ဒေသတစ်ခု တိုက်ခိုက်ခံရခြင်း
အပေါ် နိုင်ငံခြား မီဒီယာများ၏ ရေးသားဖော်ပြချက်များအား
ချန်ပါဆက် ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အွန်နီနူဝါ ဖွန်မာချန်က
ယမန်နေ့တွင် ပြစ်တင် ဝေဖန်ခဲ့သည်။
နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်များက ထိုဖြစ်ရပ်အား အစိုးရအပေါ်
သူပုန်များက တိုက်ခိုက်သလို ပုံဖော်ရေးသားခဲ့ကြောင်း အုပ်ချုပ်ရေး
မှူးက ပြောသည်။ သို့သော် ထိုတိုက်ခိုက်မှုမှာ ဓားပြတိုက်မှုသာ ဖြစ်
သည်ဟု သူက ဆိုသည်။
‘ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖြစ်ရတာက...’

ဘယ်သူက ပြောနေတာလဲ

တကယ်လို့ ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေက လူတစ်
ယောက်တည်းက မဟုတ်ဘဲ သီးခြားတစ်ယောက်စီ ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် အဲဒီ
ပြောစကားတွေကို ဒီအတိုင်း အပေါ်အောက်စဉ်ပြီး ဖော်ပြသွားလို့ မရဘူး။

အခန်း (၁၀) ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်များကို သုံးခြင်း

စာဖတ်သူအနေနဲ့ ဒီစကားကို ဘယ်သူက ပြောနေတာလဲ ဆိုတာ ရှင်းမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် နောက်တစ်ယောက်ရဲ့ ပြောစကားကို ရေး တော့မယ် ဆိုရင် အရင်ဦးဆုံး အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မိတ်ဆက်ဖော်ပြပေးရမယ်။ ဒါမှ ဒုတိယလူတစ်ယောက်ရဲ့ ပြောစကားဆိုတာ ရှင်းမယ်။

အမှား။ ‘ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းအသစ်ဟာ ဆင်းရဲသားတွေကို ထိခိုက် စေမှာကြောင့် ကျွန်တော်ကတော့ သဘောမတွေ့ဘူး’ ဟု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ပြောပါသည်။

‘ဒီ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းအရ ဆိုရင်တော့ နောက်ဆုံးမှာ အစိုးရဟာ အခွန်အကောက်ကို တိုးမြှင့်ကောက်ခံလာရလိမ့်မယ်’ ဟု အထက် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြောသည်။

အမှန်။ ‘ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းအသစ်ဟာ ဆင်းရဲသားတွေကို ထိခိုက်စေ မှာကြောင့် ကျွန်တော်ကတော့ သဘောမတွေ့ဘူး’ ဟု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ပြောပါသည်။

အထက်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကလည်း ‘ဒီရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းအရ ဆိုရင်တော့ နောက်ဆုံးမှာ အစိုးရဟာ အခွန်အကောက်ကို တိုးမြှင့် ကောက်ခံ လာရလိမ့်မယ်’ ဟု ပြောသည်။

‘ပြောသည်’ ဆိုလျှင် လုံလောက်ပြီ

ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေကို ဖော်ပြတဲ့နေရာမှာ မည်သူ မည်ဝါက ‘ပြောသည်’ ဆိုပြီးပဲ ဖော်ပြတတ်တာ များပါတယ်။ အဲဒီအသုံး အနှုန်းက ရိုးတယ်၊ ရှင်းတယ်၊ ပြီးတော့ ကြားနေသဘောလည်း သက် ရောက်တယ်။ ‘ပြောသည်’ ဆိုတာတွေ ထပ်နေမှာကို မစိုးရိမ်ပါနဲ့။ စာဖတ် သူက ဒါကို ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်စာမှာတော့ ‘ပြောသည်’ ဆိုတဲ့ said အစား တခြား ‘claimed’၊ ‘declared’၊ ‘asserted’ စသဖြင့် သုံးတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီစာလုံးတွေက သူ့အဓိပ္ပာယ်နဲ့ သူပါ။ ဥပမာ တစ်ယောက်ယောက်က ‘claimed’ လုပ်တယ်လို့ ရေးလိုက် တယ်ဆိုရင် အဲဒါက အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ပြောတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကိုယ်က သံသယ ရှိတယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြောစကားကို တမင် ပြောင်းမရေးပါနှင့်

မျက်တောင် အဖွင့်အပိတ် အတွင်းက ပြောစကားဆိုတာဟာ သတင်းရင်းမြစ်က ပြောလိုက်တာကို သူပြောတဲ့အတိုင်း အတိအကျ ရေးပြ

ထားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ စာဖတ်သူတွေ ရှင်းသွားအောင်ဆိုပြီး အဲဒီ ပြောစကားကို ပြင်မရေးပါနဲ့။ ရေးခွင့်မရှိပါဘူး။ (ခွင်းချက်အနေနဲ့ လူတွေ စကားပြောတဲ့အခါ ပါလေ့ပါထရှိတဲ့ ‘အင်း’၊ ‘အဲ’ စတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာမျိုး တွေကိုတော့ ထည့်ရေးစရာ မလိုပါဘူး။ တချို့ သတင်းစာဆရာတွေကတော့ သဒ္ဒါအမှား အသေးအမွှားတွေကိုလောက်တော့ ပြင်ရေးနိုင်ပါတယ်လို့လည်း ဆိုကြတယ်။) ကိုယ်က ပြောစကားကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြမယ်ဆိုရင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ် ပြောလိုက်တဲ့အတိုင်း အတိအကျ ရေးသား ဖော်ပြပါ။ အဲဒီလိုမှ မဟုတ် ရင်တော့ ပြောစကားရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုပဲ ကောက် နုတ်ပေါ့။ အဲဒါနဲ့ မှ အဆင်မပြေဘူး ဆို ရင်တော့လည်း သူ့ပြောစကားကို သူပြောတဲ့ အတိုင်း မျက်တောင်အဖွင့် အပိတ်နဲ့ မရေးဘဲ ကိုယ်စကားနဲ့ကိုယ် ရှင်းလင်းပြီးပဲ ရေး ရ ပါမယ်။

သူပြောတဲ့အတိုင်း အတိအကျ ဖော်ပြပေးပါ။

အဆက်အစပ် မရှိတဲ့ ပြောစကား တွေကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြ တာမျိုး မလုပ်ရ ဘူး။ ဆိုလိုတာက သတင်းရင်းမြစ်က ဘာကို ဆိုလိုချင်တာလဲ ဆိုတာကို စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအနေနဲ့ တိတိကျကျ သိရအောင် ရေး ပြရမယ်။ အင်တာဗျူးလုပ်စဉ်မှာ သတင်းရင်းမြစ်က သူပြောထားတဲ့အပေါ် ပြင်ပြီး ပြောတာ ရှိချင်ရုံမယ်။ ဒါမှမဟုတ် ထပ်ဖြည့်ပြီး အသေးစိတ်ရှင်းပြ ချင်ပြမယ်။ ဒါမှမဟုတ်လည်း သူက ရယ်စရာ အပြောင်အပြက် ပြောတာ လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ကိုယ်ကတော့ အဆက်အစပ် မိမိနဲ့ တင်ပြရမှာပါ။

ကိုယ်က ဘောလုံးသမားတစ်ယောက်နဲ့ အင်တာဗျူးလုပ်တယ် ဆိုပါစို့။ သူက အသက် ၃၅ နှစ်အထက် ဘောလုံးသမားတွေ အကြောင်းကို ပြောပြရင်း ‘ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒီထဲမှာ အကောင်းဆုံးပဲ’ လို့ ပြောတယ်။ ဒါကို ပြောစကားတစ်ရပ်အနေနဲ့ ကောက်နုတ်ဖော်ပြနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါကို စာဖတ်ပရိသတ်ကြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်အောင်တော့ ကိုယ်က ရေးပြရပါမယ်။ ဘောလုံးသမားက သူ ဘောလုံးကစားနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ကို ပြောပြနေတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားကိစ္စတွေမှာ သူ စွမ်းတယ်လို့ ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘောလုံးကစားတာတောင်မှ ဘောလုံးသမားအားလုံးနဲ့ သူ့ ကိုယ်သူ နှိုင်းယှဉ်ပြောနေတာ မဟုတ်ဘဲ အသက် ၃၅ နှစ်အထက် ကစား သမားတွေနဲ့သာ နှိုင်းယှဉ်ပြီး ပြောနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း (၁၀) ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်များကို သုံးခြင်း

ပြောစကားများ အလွန်အမင်းသုံးခြင်းကို သတိထားပါ

ပြောစကားတွေကို သူ့နေရာနဲ့သူ အံ့ကျသုံးမယ်ဆိုရင် သတင်းဟာ ပိုပြီး အားရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သတင်းစာဆရာ အတော်များများပဲ ပြောစကားတွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆင့်ဆင့်ပြီး ကောက်နုတ်ဖော်ပြတတ်ကြတယ်။ အထူးသဖြင့် ကြေညာပြောဆိုချက်တွေ၊ မိန့်ခွန်းတွေနဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွေအကြောင်း သတင်းရေးသားရတဲ့ အခါမျိုးတွေမှာပေါ့။ အဲဒါက ပျင်းစရာကောင်းတဲ့ သတင်းစာ အရေးအသားမျိုးပါ။ အဲဒီလို ရေးတာက ငြီးငွေ့စရာ၊ စိတ်ရှုပ်စရာလည်း ကောင်းတတ်တယ်။ ဘယ်ပြောစကားက အရေးကြီးတယ်၊ အဲဒါဟာ သတင်းရဲ့ အဓိက အကြောင်းအရာနဲ့ ဘယ်လို ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာ စာဖတ်သူ သဘောပေါက် နားလည်အောင် ကိုယ်က ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရေးပြနိုင်ရပါမယ်။

အခန်း (၁၁)

သတင်းကောင်းတစ်ပုဒ်ရေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ

အဓိကအချက်-သတင်းလိုက်ခြင်း

ရေးသားတင်ဆက်ပုံ ကောင်းတယ်ဆိုတာထဲမှာ အရာရာကို အာရုံစူးစိုက် မှုရှိတာလည်း ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပထမ ဦးဆုံးအနေနဲ့ သတင်း အချက်အလက် တွေကို စေ့စေ့ငမလို့က် ထားဘဲနဲ့ တော့ သတင်းကောင်း တစ်ပုဒ် မရေးနိုင် ဘူး ဆို တာကို သိထားရမယ်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုခုကို ကိုယ်တိုင် သေသေချာချာ နားလည်သဘောပေါက်မှ အဲဒီအကြောင်း သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ရေးသားတင်ပြနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကောင်း ကောင်းမွန်မွန် သတင်းလိုက် ထားတယ်ဆိုရင် အသေးစိတ်အချက်တွေ၊ ပြော စကား ကောက်နုတ်ချက်တွေနဲ့ သတင်းကို အားရှိရှိ ရေးနိုင်မယ်။

ထူးခြားမှုရှိအောင် ရေးသားတင်ပြပါ။

ကိုယ့်သတင်းဟာ အသက်ဝင်နေရအောင် ထိမိတဲ့ ပြောစကား ကောက်နုတ်ချက်တွေ၊ သရုပ်ဖော်ချက်တွေ၊ ဇာတ်လမ်းတိုကလေးတွေ၊ တကယ်လူတစ်ယောက်အကြောင်း ဥပမာတွေနဲ့ ရေးရမယ်ဆိုတာကို ရှေ့ပိုင်းမှာ ပြောခဲ့ပြီးသားပါ။ ပြီးတော့ စာဖတ်သူတွေ ကောင်းကောင်းနားမလည်နိုင်တာ၊ ယေဘုယျဆန်ဆန်ကိုပဲ ဖတ်လိုက်ရတာမျိုး မဖြစ်စေဘဲ သူတို့ အနေနဲ့ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ချက်ချင်း မြင်ရ၊ ကြားရ၊ ခံစားသွားရအောင် အသေးစိတ်ကျကျ ရေးပြဖို့ဆိုတာဟာလည်း အရေးကြီးပါတယ်။

ရိုးရိုး ရှင်းရှင်း

သတင်းကောင်းတစ်ပုဒ်အတွက် မရှိမဖြစ် အရေးကြီးတဲ့အချက် တစ်ချက်က ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိရမယ် ဆိုတာ အခန်း (၄) မှာ ရှင်းပြခဲ့ပြီးသားပါ။ အဲဒီလို ရှင်းလင်းရအောင် ကိုယ်ပြောချင်တဲ့ အချက်ကို တည်တည်ပြောရမယ်။ ပြီးတော့ ကတ္တား ကံ ကြိုယာ ဝါကျ တည်ဆောက်ပုံနဲ့ ရေးရပါမယ်။ ကျစ်လျစ်ရမယ်၊ အပိုစကားတွေ မပါစေရဘူး။ ရေးတဲ့အခါ

နေ့စဉ်သုံး ဘာသာစကားနဲ့ပဲ ရေးရမယ်။ ဥပဒေပညာရှင်တွေ၊ ဘောဂဗေဒပညာရှင်တွေနဲ့ အစိုးရမဟုတ်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေက ဝန်ထမ်းတွေလိုမျိုး ပညာရပ်တစ်ခုမှာ နဲ့စပ်ကျွမ်းကျင်သူတွေပဲ သုံးတတ်တဲ့ ပညာရပ်စကားမျိုးတွေကို ရှောင်ပါ။ နောက်ပြီး ဆီသည်မလက်သုတ်လို ဖန်တရာတေနေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မဲ့စကားလုံးတွေကိုလည်း ရှောင်ပါ။ ဥပမာ ပြောရရင် သတင်းစာဆရာတွေ သုံးလေ့သုံးထရှိတဲ့ ‘တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး ပြန်ကျနေသော ဒုက္ခသည်စခန်းများ’၊ ‘အဆင့်မြင့်အပန်းဖြေစခန်း’၊ ‘ငွေကြေးဈေးကစားခြင်းက နိုင်ငံရေးမတည်မငြိမ်မှုကို မီးထိုးပေးခဲ့သည်’ ဆိုတာမျိုးတွေပေါ့။

ရှည်လျားထွေပြားတဲ့ ဝါကျမျိုးတွေလည်း မရေးပါနဲ့။ ဝါကျတစ်ကြောင်းမှာ အကြောင်းအရာတစ်ခုထက် မပိုရအောင် သတိထားပါ။ နားလည်လွယ်မယ် ရိုးရိုးရှင်းရှင်း စကားလုံးတွေနဲ့ပဲ ရေးပါ။ ကိုယ်တော်ကြောင်း၊ တတ်ကြောင်း စာဖတ်သူ အထင်ကြီးသွားအောင် စကားလုံးကြီးတွေ သုံးပြီး မရေးမိပါစေနဲ့။ ဥပမာ- ‘ကိုယ်ပျောက်ကုန်သွယ်ရေး’ လို့ ရေးမယ် အစား ‘အကောင်အထည်မရှိသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ ပြည်ပမှတင်သွင်းခြင်း’ လို့ ရေးသင့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရေးတာ စာကြောင်းနည်းနည်း ရှည်သွားပေမယ့် လူနားလည်လွယ်တယ်။ ဘယ်လိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရှင်းလင်းဖို့အတွက်ဆိုရင် တိုတိုတုတ်တုတ် ရေးတာကတော့ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ‘အရည်အသွေး တည်ဆောက်နိုင်ရန်အလိုငှာ’ အစား ‘အရည်အသွေးရှိလာရန်’၊ ‘ထောင်နှင့်သောင်းနှင့်ချီ၍’ အစား ‘ထောင်သောင်းချီ၍’ ဆိုပြီး ရေးနိုင်ပါတယ်။

သတင်းတစ်ပုဒ်ကို လူအများ နားလည်လွယ်အောင် ရေးဖို့ ခက်နေတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ တောက ဘာမှ မသိနားမလည်တဲ့ တောင်သူဦးကြီးတစ်ယောက်ကို နားလည်အောင် ရှင်းပြနေရတယ်လို့ သဘောထားပြီး ရေးကြည့်ပါ။ ဒါမှမဟုတ်လည်း ဟင်းရွက်စိမ်းဈေးသည် တစ်ယောက် နားလည်အောင် ဘယ်လိုပြောပြရမလဲ ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ပြီး အဲဒီအတိုင်းချရေးပါ။ အရေးအသားကောင်းဆိုတာ လူတစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် စကားစမြည် ပြောနေသလို သက်သောင့်သက်သာနဲ့ အစဉ်ချောနေတာမျိုး ဖြစ်နေရမယ်။ စာဖတ်သူက ကိုယ်အပေါ် အထင်ကြီးလာစေရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ မရေးပါနဲ့။ ကိုယ်ဟာ ကြားခံ ဆက်သွယ်ပေးသူ၊ ပုံပြောပြသူ အနေအထားမျိုးပဲ ရှိပါစေ။

အားရှိသောကြိယာနှင့် နာမ်များကိုသုံးပါ

မင်္ဂလာဆောင်ပွဲမှာ တေးဂီတ တီးခတ်နေတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဂီတသံက ဆူညံပေါက်ကွဲ ထွက်လာတာလား။

စီးပွားရေးက တိုးတက်လာတာလား၊ ဒါမှမဟုတ် ခုန်တက်လာတာလား။

ခိုင်မာအားရှိတဲ့ ကြံ့ယာတွေသုံးပါ။ ပြုခြင်းခံရတဲ့ ကြံ့ယာထက် ပြုလုပ်တဲ့ကြံ့ယာကို သုံးတာက ပိုကောင်းပါတယ်။ ‘ရဲက သင်္ကာမကင်းသူကို ဖမ်းဆီးလိုက်သည်’ ဆိုတာက ‘သင်္ကာမကင်းသူသည် ရဲအဖမ်းခံလိုက်ရသည်’ ဆိုတာထက် ပိုကောင်းတယ်။ ယေဘုယျဆန်တဲ့ နှာမိတွေသုံးမယ့် အစား ခိုင်မာ တိကျတဲ့ နှာမိတွေကို သုံးတာ ပိုကောင်းပါတယ်။ ‘လူငယ်တစ်ယောက်’ လို့ ရေးတာထက် ‘ဆယ်ကျော်သက်တစ်ယောက်’ လို့ ရေးတာက ပိုကောင်းတယ်။ နှာမိသေသနတွေ၊ ကြံ့ယာသိသေသနတွေ အလွန်အကျွံ သုံးတာမျိုးကို ရှောင်ပါ။ အဲဒါတွေ ထည့်ရေးတာက စာလုံးဖောင်းပွတာကလွဲလို့ အကျိုးသက်ရောက်မှု သိပ်မရှိဘူး။

အားရှိတဲ့ ကြံ့ယာနဲ့ နှာမိတွေကိုသုံးပြီးရေးတဲ့အခါ စာဟာ စာဖတ်ပရိသတ်ရင်ထဲ စွဲ ကျန်ရစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မဟုတ်တရုတ် ချဲ့ကားပြီး တော့လည်း မရေးပါနဲ့။ နိုင်ငံရေးသမားတွေကြား အငြင်းအခုန် ဖြစ်မှုတိုင်းဟာ ‘ပြင်းထန်သောပဋိပက္ခ’ မဟုတ်တတ်ဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံ ကတောက်ကဆတ် ဖြစ်တာကလေးလောက်ပဲ ရှိတတ်တာ။ အစိုးရကြုံတွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲတိုင်း ‘အကျပ်အတည်း’ မဟုတ်တတ်ဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံ ပြဿနာကလေး တစ်ခုလောက်ပဲ ဖြစ်တတ်တာပါ။

မပြောပါနဲ့၊ ပြပါ

အကြောင်းအရာတွေကို ဖော်ပြတဲ့နေရာမှာ အသေးစိတ် တိတိ ကျကျနဲ့ ဥပမာ ဥပမေယျတွေပေးပြီး ရေးသား ရပါမယ်။ ဘယ်ခါမဆို တတ်နိုင်သမျှ တိကျတဲ့ဝေါဟာရနဲ့ စကားလုံးတွေကိုသုံးပါ။

- စာဖတ်သူကို ဥယျာဉ်ဟာ ‘လှတယ်’ ဆိုတာ လောက်ပဲပြောပြတာမျိုး မလုပ်ပါနဲ့။ အဲဒီစကားလုံးက စိတ်ကူး မြင် ယောင် ကြည့်ဖို့ ခက်တယ်။ ဥယျာဉ်က လှပတယ် ဆိုတာ ဘယ်နည်း ဘယ်ပုံ လှပတာလဲ။ ပန်းပွင့်တွေ၊ သစ်ပင်တွေနဲ့ ရေကန်တွေရဲ့ အကြောင်း၊ အရောင် အဆင်းနဲ့ မွှေးရနံ့တွေ အကြောင်းကိုဖော်ရေးရပါမယ်။
- အိမ်ကြီးက ‘အိုဟောင်းနေပြီ’ ဆိုတာလောက်ပဲ မရေးပါနဲ့။ ဆေးရောင်တွေ ကွာကျနေပုံ၊ အဝင်တံခါးဝက သံချေးတွေကိုက်နေပုံနဲ့ ပြတင်းပေါက်

သူတို့ရဲ့ ထင်မြင်ချက်တွေ ပေါ်လွင်ပါစေ။

တွေ ကျိုးပျက်နေပုံတွေကို မြင်သာအောင် ရေးပြပါ။

- ဟင်းသီးဟင်းရွက်သည် ‘ပျော်ရွှင်နေသည်’ ဆိုတာလောက်ပဲ မရေးပါနဲ့။ သူပြုံးနေတာဟာ ပါးစပ်က နားရွက်မှာ တက်ချိတ်တော့မတတ်ပဲ ဆိုတာ ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြပါ။

သတင်းကောင်းဆိုတာက ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း စူးစမ်းလေ့လာထားသလဲ ဆိုတဲ့အပေါ်မှာ တည်တယ်။ အရေးအသား ကောင်းတယ်ဆိုရင် စာဖတ်သူဟာ သူ့ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့သိမြင်နေရသလိုကို ခံစားရတယ်။

လူတွေ လှုပ်ရှားလုပ်ကိုင်နေတာတွေကို မြင်သာအောင် ပြဖို့ဆိုတာကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ အထူးသဖြင့် သတင်းဆောင်းပါးကောင်းတွေမှာ လူတွေရဲ့ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ပုံတွေကို ဖော်ပြတဲ့အတွက် စာဖတ်သူအနေနဲ့ လှုပ်ရှားသက်ဝင်နေတဲ့ မြင်ကွင်းတစ်ခုကို ပုံဖော်မြင်ယောင် ကြည့်နိုင်တာပေါ့။

ကမ္ဘောဒီးယား စာနယ်ဇင်းသင်တန်းသူ ဆန်ဆော့ဖုန်းက ၁၇ နှစ်သမီးကလေးတစ်ယောက် ပြည်တန်ဆာအိမ်ကို ရောင်းစားခံရတဲ့ အကြောင်း ပြန်ပြောပြတာကို သရုပ်ဖော်ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ သူက ကလေးမ ‘ငိုနေတယ်’ လို့ ရေးနိုင်ပေမယ့်လည်း အဲဒါအစား ပိုပြီး ထိရအောင် ရေးခဲ့ပါတယ်။

ဆွတ်နာက အညှီရောင်ဘလောက်အင်္ကျီမှ ဖားလျားကျနေသော အင်္ကျီလက်ဖြင့် မျက်ရည်စတွေကို သုတ်ပစ်လိုက်သည်။

ကိန်းဂဏန်းများ

ကိန်းဂဏန်းတွေကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ဒီကိန်းဂဏန်းတွေက အဓိကအချက်ကို မြင်သာအောင် ဖော်ပြပေးနိုင်လို့ပါပဲ။ ကိုယ်က အိတ်စ်ရောဂါဖြစ်စေတဲ့ မိုင်းရပ်ပိုးအကြောင်း သတင်းရေးနေတာဆိုရင် ဒီမိုင်းရပ်ပိုးဝင်နေတဲ့ ရောဂါသည် ဘယ်လောက်ရှိသလဲ ဆိုတာကို စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးက သိချင်မယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့ကိန်းဂဏန်းတွေက တခြားဟာတွေနဲ့ ယှဉ်ရင် ဘာမှ မပြောပလောက်တာမျိုး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒီတော့ ကိုယ်က ဒီနှစ် အိတ်စ်ရောဂါဖြစ်တဲ့ အရေအတွက်ကို ရေးမယ်ဆိုရင် မနှစ်ကဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကိန်းဂဏန်းနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြရမယ်။ အဲဒီကိန်းဂဏန်း နှစ်ခုစလုံးကို စုစုပေါင်း လူဦးရေနဲ့ ထပ်ပြီး နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြပေးရမယ်။

ဘတ်ဂျက်စာရင်း အတွက်လည်း အလားတူပါပဲ။ ဌာနတစ်ခုရဲ့ ဘတ်ဂျက် အကြောင်း ရေးတဲ့ သတင်းတိုင်းပဲ အရင်နှစ်က ဘတ်ဂျက် ငွေပမာဏနဲ့ နှိုင်း ယှဉ် ဖော်ပြပေးရ ပါမယ်။ ဒီနှစ်မှာ ပိုလာ သလား၊ လျော့သွား သလားပေါ့။ ဘယ်လောက် ပိုလာသလဲ၊ ဘယ်လောက် လျော့သွား သလဲ။ ကိုယ်က ပထမ သုံးလပတ် အတွက် ကိန်းဂဏန်းတွေ ရထား တယ်ဆိုရင် အရင် တစ်နှစ် သုံးလ ပတ်က ကိန်းဂဏန်းတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြပေးရပါမယ်။

ကိန်းဂဏန်းတွေကို ဖော်ပြရုံ သက်သက်နဲ့ တော့လည်း သတင်းက မပြည့်စုံသေးပါဘူး။ ဒီလို ကိန်းဂဏန်းတွေ ပြောင်းလဲရခြင်းရဲ့ နောက်ကွယ်က အကြောင်းတရားတွေကို ကိုယ်က ရှင်းပြပေးရပါမယ်။ အိတ်စ်ရောဂါ ရတဲ့ လူ ဘာကြောင့် တိုးလာတာလဲ။ ဒီနှစ်မှာ ဘတ်ဂျက် ဘာကြောင့် တိုးပေးတာလဲ စသဖြင့်ပေါ့။ အဲဒီလို မရှင်းပြဘူးဆိုရင်တော့ ကိန်းဂဏန်း တွေကို ဖော်ပြတာဟာ ဘာမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိပါဘူး။

သတင်းထောက်တွေနဲ့ ထိထိုးသူတွေဟာ ကိန်းဂဏန်းနဲ့ပါတ်ကောင်းတွေ ကို ရွေးချယ်သင့်ပါတယ်။

ကိန်းဂဏန်းတွေ ထည့်ပေးရမယ်ဆိုလည်း သေသေချာချာ စိစစ် ရွေးချယ်ရမယ်။ သတင်းထဲမှာ ကိန်းဂဏန်းတွေချည်း ဖြစ်နေရင် စာဖတ်တဲ့ သူ အိပ်ပျော်သွားလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို ရေးလို့ အိပ်ပျော် မပျော်ဆိုတာ လာအိုနိုင်ငံက မိုးရဲသီ စပါးစိုက်ပျိုးမှုအကြောင်း သတင်းရေးသားချက်ကိုသာ ဖတ်ကြည့်ပေတော့။

ဟောင်သာဖန်းပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်း စိုက်ဧရိယာ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်ညီမျှသော ဟက်တာ ၉၀၀၀ တွင်လည်းကောင်း၊ ဆာယာဘိုရီပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်း စိုက်ဧရိယာ၏ ၅၃.၉ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ညီမျှသော ဟက်တာ ၁၁၇၀၀ တွင်လည်းကောင်း၊ ဖုန်ဆလေပြည် နယ်တွင် စုစုပေါင်းစိုက်ဧရိယာ၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်ညီမျှသော ဟက်တာ ၂၃၀၀ တွင်လည်းကောင်း၊ ဇင်ခေါင် ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်း စိုက်ဧရိယာ၏ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှသော ၁၂၁၅၅ ဟက်တာ တွင် လည်းကောင်း၊ ခမ်မူအန်ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်း စိုက်ဧရိယာ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်ညီမျှသော ဟက်တာ ၃၅၈၀၀ တွင်လည်း ကောင်း၊ ဆာဗန်နာခက်ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်းစိုက်ဧရိယာ၏ ၇၉ ရာခိုင်

အခန်း (၁၁) သတင်းကောင်းတစ်ပုဒ်ရေးနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ

နှုန်းနှင့် ညီမျှသော ဟက်တာ ၈၅၀၀၀ တွင်လည်းကောင်း၊ ဆာရာဗန်ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်းစိုက်ဧရိယာ၏ ၆၄ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ညီမျှသော ဟက်တာ ၃၀၀၀၀ တွင်လည်းကောင်း၊ ချမ်းပါဆက်ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်းစိုက်ဧရိယာ၏ ၅၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှသော ဟက်တာ ၄၆၀၀၀ တွင်လည်းကောင်း၊ အာတက်ဖျူး ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်းစိုက်ဧရိယာ၏ ၆၀.၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှသော ဟက်တာ ၈၀၀၀ တွင်လည်းကောင်း စပါးများကို ပျိုးခင်းမှ ရွှေ့ပြောင်း စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။

ဒီသတင်းကို စပါးစိုက်ပျိုးမှု အပေါ် အင်မတန် စိတ်ဝင်စားတဲ့သူ ကပ်ဆက်ဖတ်မှာ။ ဒီသတင်းက ကိန်းဂဏန်းတွေ ဖော်ပြတာ များလွန်းနေတယ်။ တကယ်လို့ ဖော်ပြချင်တယ်ဆိုလည်း သီးခြား ဇယားတစ်ခု ဒါမှ မဟုတ် ဂရပ်ဖစ်ပုံနဲ့ ဖော်ပြရပါမယ်။

ကိုယ်က အချက်အလက်၊ ကိန်းဂဏန်းတွေ အတော်များများကြီးစုဆောင်းမိကောင်းမိမယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ရသမျှ အချက်အလက်၊ ကိန်းဂဏန်းတွေကို သတင်းထဲထည့်ရေးစရာ မလိုပါဘူး။ အရေးအကြီးဆုံး ကိန်းဂဏန်းတွေကိုသာ ယူရေးပါ။ ဖြစ်နိုင်သမျှ ကိန်းဂဏန်းတွေကို အနီးစပ်ဆုံး ယူရေးသင့်ပါတယ်။ ဥပမာ လူ ၁၁၂၃၅၆၇၈ ယောက်လို့ ရေးမယ်အစား ‘၁၁.၂ သန်း’ လို့ ရေးရပါမယ်။ ဂျပန်လူမျိုးဧည့်ဦးရေဟာ ‘၄၈.၇၅ ရာခိုင်နှုန်း’ လို့ ရေးမယ်အစား ‘တစ်ဝက်နီးပါး’ လို့ ရေးရပါမယ်။

တစ်ခါတလေမှာ ထင်သာမြင်သာရှိတဲ့ ရုပ်ပုံလွှာတစ်ခုနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြောမပြောဘူးဆိုရင် ကိန်းဂဏန်းတွေကို နားလည်ရခက်တတ်တယ်။ ဥပမာ ပြောရရင် လူ့ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ သွေးကြောတွေရဲ့ အရှည်ဟာ ကီလိုမီတာ သောင်းချီရှိတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းဆိုပါတော့။ ကိန်းဂဏန်းက အကြီးကြီးပေမယ့် စိတ်ကူးမြင်ယောင်ကြည့်ဖို့က ခက်တယ်။ ဒါကို ‘လူ့ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှာ ရှိသည့် သွေးကြောများကို ဆန့်ထုတ်လိုက်မည်ဆိုပါက ကမ္ဘာဂြိုဟ်ကို နှစ်ပတ်မျှအထိ ပတ်မိနိုင်လောက်အောင် ရှည်လျားပါသည်’ လို့ ရေးပြနိုင်အောင် ကြိုးစားရပါမယ်။ ဒီအခါမှာ ကိန်းဂဏန်းက ရုပ်ပုံကားချပ်တစ်ခု ဖြစ်လာတာမို့ နားလည်ဖို့ လွယ်ကူသွားပါတယ်။

သံမဏိချောင်းတွေကို ဧရာမ အဆောက်အအုံကြီးထဲမှာ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ထည့်သွင်းထားတဲ့အတွက် ပေါင်ချိန် ၈ သန်းအားရှိတယ် ဆိုပြီး သတင်းထောက်က သိလာရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပေါင်ချိန် ၈ သန်းအား ဆိုတာ ဘာလဲ။ သတင်းထောက်က အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်ကို မေးကြည့်တော့- ‘အဲဒီအားက ကားအစီး ၂၂၀ ကို တစ်စီးပေါ်တစ်စီး ထပ်ပြီးတင်ထားတဲ့ အလေးချိန်နဲ့ ညီမျှတယ်’ လို့ ပြောလိုက်တယ်။

အဲဒီလိုနှိုင်းယှဉ်ပြခြင်းက ဒီအားဟာ ဘယ်လောက်ကြီးမားတယ် ဆိုတာ စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးအနေနဲ့ ပိုပြီး နားလည်သဘောပေါက်စေပါတယ်။

ကာရန်နဘောနှင့် ဝါကျ အတို၊ အရှည်

အရေးအသားကောင်းတွေမှာ ကာရန်နဘောလည်း ပါတယ်။

First there was the Green Revolution.

Now comes the Gene Revolution.

ဒါက ဖန္နမ်းပင်ပို့စ် သတင်းစာက သတင်းထောက် ဘိုဆာရွန် ရေးသားတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံက လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး အပြောင်းအလဲအကြောင်း သတင်းရဲ့အဖွင့်ပါ။

အဲဒီအဖွင့်က ကဗျာဆန်ပါတယ်။ ဝါကျတစ်ခုစီရဲ့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံက ဆင်တူတယ်။ ဒါပေမဲ့ Green နဲ့ Gene ဆိုတဲ့ အဓိက စကားလုံးနှစ်ခုရဲ့ ကွာခြားမှုကလည်း ပေါ်လွင်တယ်။ ဒီအဖွင့်က စားနပ်ရိက္ခာအတွက် သီးနှံပျိုးစေ့တွေကို သိပ္ပံနည်းပညာအားဖြင့် ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်လာပုံ အကြောင်းကို ပျိုးလိုက်တာပါ။

စာရေးတဲ့အခါမှာ ဝါကျအတိုအရှည် ကစားပေးဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။

စာဖတ်သူအတွက် အရေးကြီးပြီး စိတ်ဝင်စားစရာ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ချောချောမွေ့မွေ့နဲ့ တင်ပြနိုင်တယ်ဆိုရင် ဒီဝါကျလိုပဲ ဝါကျရှည်ရှည်ကလည်း အဆင်ပြေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဝါကျကိုတော့ တိုတိုပဲရေးရပါမယ်။

လေသံ

ရေးတဲ့လေသံ (ခံစားချက် ဒါမှမဟုတ် ရေးဟန်) ဟာ အကြောင်း အရာနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်ရပါမယ်။ ကိုယ်က လူအများကြီး သေကျေတဲ့ မတော်တဆဖြစ်မှု တစ်ခုအကြောင်း ရေးနေတာဆိုရင် အလေးအနက် ထားတဲ့ လေသံနဲ့ ရေးရမယ်။ တကယ်လို့ ပလတ်စတစ် မျောက်ရုပ် ကလေးတွေ လုပ်ရောင်းတဲ့ လူတစ်ယောက်အကြောင်း ရေးတာဆိုရင်တော့ လေသံ ခပ်ပေါ့ပေါ့နဲ့ ရွှင်မြူးစရာ ဖြစ်အောင် ရေးရမယ်ပေါ့။

စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို စာဖတ်သူတွေ မြင်အောင် သတင်းထောက်တွေက ကူညီပေးပါတယ်။

ပြန်ရေးပါ

ရေးပြီးသွားတဲ့ စာမူကြမ်းပေါ်မှာ ကျေနပ်ပီတိ ဖြစ်မနေပါနဲ့။ ကိုယ့်သတင်းကို အစအဆုံး ပြန်ဖတ်ပါ။ ကိုယ့်ဘာသာ မညှာမတာ ပြန်ပြီး တည်းဖြတ်ကြည့်ပါ။ ရှင်းရဲ့လား၊ လူအများ နားလည်လွယ်ရဲ့လား ဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာ ပြန်ပြီး မေးခွန်းထုတ်သုံးသပ်ပါ။

တိုက်မူ

သဒ္ဒါ သတ်ပုံတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အမှားအမှန် သတ်မှတ်ထား တာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့စာလုံးတွေမှာ မူကွဲရှိတတ်သလို ဝါကျ အဖြတ်အတောက်မှာလည်း ကွဲပြားခြားနားမှုတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါတွေ တစ်ပြေးညီတည်း ဖြစ်ဖို့အတွက် သတင်းစာတိုက်တွေအနေနဲ့ သတ်ပုံ၊ အဖြတ်အတောက်၊ ကိန်းဂဏန်း စတာတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘယ်လို ရေး သားရမယ်ဆိုတဲ့ တိုက်မူလက်စွဲ ထားပေးသင့်တယ်။ အဲဒီတိုက်မူရဲ့ ပြဋ္ဌာန်း ချက်အတိုင်း သတင်းထောက်တွေနဲ့ အယ်ဒီတာတွေက လိုက်နာ ရေးသား ကြပေါ့။ အဲဒီလို ထားရှိခြင်းက အလုပ်ကို အလုပ်နဲ့တူအောင် ပိုပြီး စနစ် တကျ လုပ်ရာလည်း ရောက်ပါတယ်။

